

מפתח תשובות נכונות

10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	שאלה
(4)	(2)	(3)	(2)	(4)	(3)	(2)	(3)	(2)	(2)	תשובה

20	19	18	17	16	15	14	13	12	11	שאלה
(2)	(3)	(4)	(4)	(1)	(1)	(4)	(4)	(1)	(2)	תשובה

23	22	21	שאלה
(1)	(4)	(2)	תשובה

הסברים

אנלוגיות (שאלות 1-6)

1. השאלה: **נפתל : ישר** - (נפתל= מתפתל ; עקום)

היחס: **נפתל** הוא משהו שאינו **ישר**.
א' הוא משהו שאינו ב'

תשובה (1): רגשן : נפעם. האם **רגשן** הוא משהו שאינו **נפעם**? לא. מכיוון שפירוש המילה **נפעם** הוא נרגש, הרי **שרגשן** הוא משהו שנוהג לעיתים קרובות להיות **נפעם**.

תשובה (2): שקול : נמהר. האם **שקול** הוא משהו שאינו **נמהר**? כן. פירוש המילה נמהר הוא פזיז, ומכאן ש**שקול** הוא משהו שאינו **נמהר**. זו התשובה הנכונה.

תשובה (3): בוהק : מסונוור. האם **בוהק** הוא משהו שאינו **מסונוור**? לא. משהו **שבוהק** הוא משהו זוהר, נוצץ, ולכן משהו **בוהק** עלול **לסנוור** משהו אחר.

תשובה (4): עצל : נרפה. האם **עצל** הוא משהו שאינו **נרפה**? לא. משהו **נרפה** הוא משהו עצל, האוהב בטלה, ולכן **עצל** הוא משהו **נרפה**.

תשובה (2).

2. השאלה: **הקיש : הלם** -

היחס: **הלם** זה **הקיש** בחוזקה.
ב' זה א' בחוזקה

תשובה (1): לחץ : נמחץ. האם **נמחץ** זה **לחץ** בחוזקה? לא. אם משהו **לחץ** בחוזקה, זה עשוי לגרום למשהו להיות **נמחץ**.

תשובה (2): נענע : טלטל. האם **טלטל** זה **נענע** בחוזקה? כן. זו התשובה הנכונה.

תשובה (3): היכה : בעט. האם **בעט** זה **היכה** בחוזקה? לא. **בעט** זה **היכה** בעזרת הרגל.

תשובה (4): הרפה : אחז. האם **אחז** זה **הרפה** בחוזקה? לא. מכיוון שפירוש המילה **הרפה** הוא עזב, הרי **שאחז** ו**הרפה** הן שתי מילים המתארות פעולות הפוכות.

תשובה (2).

דצמבר 2013 - הסברים לפרק שני בחשיבה מילולית

3. השאלה: שימוש : נשחק -

היחס : מה שנשחק הוא משהו שעשו בו יותר מדי שימוש
(או שימוש מרובה גורם למשהו להישחק).

ב' הוא משהו שעשו בו יותר מדי א'

תשובה (1): נשימה : התנשף. האם **התנשף** הוא משהו שעשו בו יותר מדי **נשימה**? לא. **התנשף** הוא מי שמבצע את פעולת **הנשימה** בכבדות.

תשובה (2): שיבוש : הפריע. האם **הפריע** הוא משהו שעשו בו יותר מדי **שיבוש**? לא. **הפריע** הוא משהו שגרם ל**שיבוש**.

תשובה (3): מילוי : התפקע. האם **התפקע** הוא משהו שעשו בו יותר מדי **מילוי**? כן.

תשובה (4): עיכוב : המתין. האם **המתין** הוא משהו שעשו בו יותר מדי **עיכוב**? לא. זו תשובה קרובה אולם חסר בה את עניין ההקצנה שיש בצמד המקורי.

תשובה (3).

4. השאלה: דוור : דואר -

היחס : דוור הוא מי שתפקידו לחלק את הדואר.

א' הוא מי שתפקידו לחלק את ב'

תשובה (1): חייט : בד. האם **חייט** הוא מי שתפקידו לחלק את **הבד**? לא. **חייט** הוא מי שמתקן / תופר את **הבד**.

תשובה (2): חלבן : חלב. האם **חלבן** הוא מי שתפקידו לחלק את **החלב**? כן. זו התשובה הנכונה.

תשובה (3): איכר : אדמה. האם **איכר** הוא מי שתפקידו לחלק את **האדמה**? לא. **איכר** הוא מי שמעבד את **האדמה**.

תשובה (4): עגלון : עגלה. האם **עגלון** הוא מי שתפקידו לחלק את **העגלה**? לא. **עגלון** הוא מי שנוהג את **העגלה**.

תשובה (2).

5. השאלה: אופטימי : תקווה -

היחס : אופטימי הוא מי שמתאפיין בתקווה.

א' הוא מי שמתאפיין ב-ב'

תשובה (1): זחוח : ענווה. האם **זחוח** הוא מי שמתאפיין ב**ענווה**? לא. **זחוח** (יהיר, מתנשא) הוא מי שאיננו מתאפיין ב**ענווה**.

תשובה (2): זהיר : סכנה. האם **זהיר** הוא מי שמתאפיין ב**סכנה**? לא. **זהיר** הוא מי שמתרחק מ**סכנה**, כלומר אינו מתאפיין בה.

תשובה (3): מנוכר : זרות. האם **מנוכר** הוא מי שמתאפיין ב**זרות**? כן. **מנוכר** הוא מי שמתנהג ב**זרות**. זו התשובה הנכונה.

תשובה (4): אהוד : חיבה. האם **אהוד** הוא מי שמתאפיין ב**חיבה**? לא. **אהוד** הוא מי שחשים ב**לפני חיבה**.

תשובה (3).

6.

השאלה: **משכון** : לפדות- (משכון – נכס המשועבד כערובה לחיוב)

היחס : לפדות היא פעולה הגורמת למשהו להפסיק להיות **משכון**.

ב' זה לגרום למשהו להפסיק להיות **א'**

תשובה (1): נדבה : לקבץ. האם **לקבץ** זה לגרום למשהו להפסיק להיות **נדבה**? לא. **לקבץ** זה לבקש **נדבה**.

תשובה (2): זיכרון : להנציח. האם **להנציח** זה לגרום למשהו להפסיק להיות **זיכרון**? לא. **להנציח** זו פעולה שמטרתה שמשו יישאר **כזיכרון**.

תשובה (3): אמתלה : לתרץ. האם **לתרץ** זה לגרום למשהו להפסיק להיות **אמתלה**? לא. **לתרץ** זה לספק **אמתלה** (אמתלה – סיבה, תירוץ).

תשובה (4): אבדה : למצוא. האם **למצוא** זה לגרום למשהו להפסיק להיות **אבדה**? כן. אם מצאנו משהו הרי שהוא כבר אינו מוגדר כ**אבדה**. זו התשובה הנכונה.

תשובה (4).

הבנה והסקה (שאלות 7-17)

7.

השאלה: ארבעה אקדמאים ניסו להתקבל כחברים בוועד המנהל של הגן הבוטני:

- שושנה, בעלת תואר ראשון ושני בבוטניקה, התקבלה.

- רקפת, בעלת תואר ראשון בבוטניקה, התקבלה.

- לילך, בעלת תואר ראשון בהיסטוריה, לא התקבלה.

- ארז, בעל תואר ראשון ושני בפיזיקה, התקבל.

הערה : ארבעת האקדמאים אינם מחזיקים בתארים נוספים מלבד אלה שצוינו.

איזה מהתנאים הבאים **לא יכול** היה להיות תנאי הקבלה לחברות בוועד?

פיתרון: כיוון ששואלים מה **לא יכול** להיות התנאי, נבדוק את התשובות מול המידע הידוע לנו (נתוני השאלה) ונפסול כל תשובה המתארת תנאי המקיים את הנתונים.

תשובה (1): יתקבלו לוועד אקדמאים בעלי תואר שני וכן אקדמאים בעלי תואר ראשון בבוטניקה.

על פי תנאי זה שושנה – מתקבלת, שכן היא בעלת תואר שני (וגם תואר ראשון בבוטניקה).

רקפת – מתקבלת, שכן היא בעלת תואר ראשון בבוטניקה.

לילך – לא מתקבלת, שכן היא אינה בעלת תואר שני וגם אינה בעלת תואר ראשון בבוטניקה.

ארז – מתקבל, שכן הוא בעל תואר שני.

מכיוון שהתשובה מקיימת את כל הנתונים, התשובה נפסלת.

תשובה (2): יתקבלו לוועד אקדמאים רק אם הם בעלי תואר שני, או בעלי תואר ראשון בחוג שאינו החוג לבוטניקה.

על פי התנאי : שושנה – מתקבלת, שכן היא בעלת תואר שני.

רקפת – אינה מתקבלת, שכן היא אינה בעלת תואר שני, וכן היא בעלת תואר ראשון בבוטניקה.

ניתן לעצור כבר בנקודה זו, מכיוון שלפי הנתונים רקפת התקבלה לוועד, התנאי המתואר בתשובה זו אינו יכול להיות תנאי הקבלה לחברות בוועד.

תשובה (2).

8.

השאלה: נורית וזאב צפו במשחק כדורסל שבו השתתפה קבוצתו של חברם, אורי.

נורית: "אתה רואה, שוב לא נתנו לאורי לשחק!"

זאב: "את טועה. נראה שבעונת השלכת קשה לך לזהות את סוגי העצים."

בתשובתו דימה זאב –

פיתרון: תחילה נבין את כוונתו של זאב:

נורית טוענת כי אורי אינו משתתף במשחק, וזאב עונה "את טועה", מכאן שלפי דבריו של זאב אורי דווקא משתתף במשחק.

בהמשך דבריו משתמש זאב במשל: "נראה שבעונת השלכת קשה לך לזהות את סוגי העצים".

מכיוון שבעונת השלכת כל העצים משירים את עליהם שמאפשרים להבין ביניהם, הרי שניתן להבין מן המשל כי זאב מתכוון שבשל העובדה כי כל השחקנים ("סוגי העצים") לבושים באותם בגדים (מדי הקבוצה האחדים), הרי שנורית אינה מצליחה לזהות את אורי. נעבור על התשובות ונבדוק את התאמתן למשל של זאב:

תשובה (1): את עונת השלכת להשתתפותו של אורי במשחק.

עונת השלכת היא הסיבה לכך שנורית לא זיהתה את אורי.

תשובה (2): את הצפייה במשחק לנשירת העלים מהעץ.

נשירת העלים מהעץ (בשל השלכת) היא הסיבה לכך שנורית לא זיהתה את אורי.

תשובה (3): את אורי במדי הקבוצה לעץ בשלכת.

לפי תשובה זו אורי במדי הנבחרת נמשל לעץ בשלכת. האם ייתכן שבגלל מדי הנבחרת נורית אינה מזהה את אורי? כן. זו התשובה הנכונה.

תשובה (4): את חבריו של אורי לעלים הנושרים בשלכת.

העלים הנושרים בשלכת צריכים להיות הסיבה לכך שנורית לא זיהתה את אורי, ולכן תשובה זו אינה נכונה.

תשובה (3).

השלמת משפטים (שאלות 9-11)

9.

מבקרי התאטרון עמית ואביב היו _____ בנוגע להצגה האחרונה של גוט. עמית סבר שעל חובבי תאטרון _____ לדברי אביב, _____ ההצגה אינה _____ לצפייה.

נציב את התשובה הראשונה, ובאמצעות בדיקתה ננתח את המשפט:

תשובה (1): מבקרי התאטרון עמית ואביב היו **חלוקים בדעותיהם** בנוגע להצגה האחרונה של גוט. עמית סבר שעל חובבי תאטרון **להדיר רגליהם ממנה**, ואילו לדברי אביב, **למרות הסוגיה המעניינת שבה עוסק המחזה** ההצגה אינה **ראויה** לצפייה.

המשפט בנוי משלושה חלקים: התייחסות לשאלה האם דעת המבקרים אחידה או לא, מה דעתו של עמית, ומה דעתו של אביב.

בתמצות התשובות שימו לב למילות הקישור במשפט ולמילת השלילה "אינה" לפני הרווח האחרון.

תמצות התשובה: על פי החלק הראשון המבקרים אינם מסכימים ביניהם. על פי החלק השני עמית סבור שההצגה אינה טובה, ואילו אביב חושב שלמרות הסוגיה המעניינת, ההצגה אינה טובה. מכיוון שהמבקרים אינם חלוקים בדעותיהם זו אינה התשובה הנכונה.

דצמבר 2013 - הסברים לפרק שני בחשיבה מילולית

תשובה (2): מבקרי התאטרון עמית ואביב היו **חלוקים בדעותיהם** בנוגע להצגה האחרונה של גוט. עמית סבר שעל חובבי תאטרון **למהר ולצפות בה**, ואילו לדברי אביב, **המחזה נכתב ברישול, ועל כן** ההצגה אינה **מומלצת** לצפייה.

תמצות המשפט: על פי החלק הראשון המבקרים אינם מסכימים ביניהם. על פי החלק השני עמית סבור שההצגה מומלצת (הוא מציע "למהר ולצפות בה"), ואילו אביב חושב שהמחזה מרושל ולכן ההצגה אינה מומלצת. מכיוון שהמבקרים אכן חלוקים בדעותיהם, זו התשובה הנכונה.

תשובה (2).

10. _____ מספר הסרטוטים והאיורים בספר כדי להפוך אותו למובן יותר לקהל הרחב, _____ רוב הנושאים בספר _____ מכדי שיהיה אפשר להבהירם _____ אמצעים חזותיים.

נציב את התשובה הראשונה, ובאמצעות בדיקתה ננתח את המשפט:

תשובה (1): **די להגדיל את** מספר הסרטוטים והאיורים בספר כדי להפוך אותו למובן יותר לקהל הרחב, **אם** **כי** רוב הנושאים בספר **אינם מורכבים** מכדי שיהיה אפשר להבהירם **בעזרת** אמצעים חזותיים.

המשפט מורכב ממספר חלקים: החלק הראשון עוסק בשאלה האם יש להוסיף ציורים, והאם הנושאים בספר ניתנים להסבר בעזרת אמצעים חזותיים/ציורים.

תמצות המשפט: מספיק להוסיף ציורים כדי שהספר יהיה מובן יותר, למרות שרוב הנושאים בו אינם מורכבים מכדי שיהיה אפשר להסבירם בעזרת ציורים.

בחלקו הראשון של המשפט נאמר כי הוספת ציורים תהפוך את הספר למובן יותר. חלקו השני של המשפט מסביר כי הנושאים בספר לא מורכבים מדי על מנת שניתן יהיה להסביר אותם בעזרת ציורים, כלומר, ניתן להסבירם אותם בעזרת ציורים.

מכיוון שמילת הקישור "אם כ"י" מרמזת כי יש ניגוד בין שני החלקים, ניגוד שאינו קיים, תשובה זו נפסלת.

נעבור לבדוק את תשובה (3) שכן היא מתחילה באופן דומה לתשובה שבדקנו:

תשובה (3): **יש צורך להגדיל את** מספר הסרטוטים והאיורים בספר כדי להפוך אותו למובן יותר לקהל הרחב, **מאחר** שרוב הנושאים בספר **אינם מורכבים** מכדי שיהיה אפשר להבהירם **גם ללא** אמצעים חזותיים.

תמצות המשפט: צריך להוסיף ציורים כדי שהספר יהיה מובן יותר, בגלל שרוב הנושאים בו לא מורכבים יותר ממה שניתן להסביר גם ללא ציורים.

משמעות החלק השני של המשפט היא הנושאים אינם מורכבים מדי ולכן ניתן להסבירם גם ללא ציורים, ומכאן שאין צורך בציורים על מנת להסביר את הנושאים שבספר. מכיוון שחלקו הראשון של המשפט אומר שיש להוסיף ציורים, הרי שתשובה זו נפסלת.

תשובה (2): **אין די בהגדלת** מספר הסרטוטים והאיורים בספר כדי להפוך אותו למובן יותר לקהל הרחב, **שכן** רוב הנושאים בספר **אינם מורכבים** מכדי שיהיה אפשר להבהירם **בעזרת** אמצעים חזותיים.

תמצות המשפט: לא מספיק להוסיף ציורים כדי שהספר יהיה מובן יותר, בגלל שרוב הנושאים בו לא מורכבים יותר ממה שניתן להסביר בעזרת ציורים.

על פי חלקו השני של המשפט הנושאים בספר יכולים להיות מוסברים בעזרת ציורים. מכיוון שחלקו הראשון אומר כי לא מספיק להוסיף ציורים על מנת להוסיף את הספר למובן יותר, הרי ששני החלקים סותרים זה את זה.

מאחר ומילת היחס בין שני החלקים מלמדת על התאמה ביניהם - "שכן", הרי שתשובה זו נפסלת.

דצמבר 2013 - הסברים לפרק שני בחשיבה מילולית

תשובה (4): אין די בהגדלת מספר הסרטוטים והאיורים בספר כדי להפוך אותו למובן יותר לקהל הרחב, שכן רוב הנושאים בספר מורכבים ומופשטים מכדי שיהיה אפשר להבהירם בעזרת אמצעים חזותיים.

תמצות המשפט: לא מספיק להוסיף ציורים כדי שהספר יהיה מובן יותר, מכיוון שרוב הנושאים בו מורכבים מדי על מנת להסבירם באמצעות ציורים.

זו התשובה הנכונה.

תשובה (4).

11. ההפקה וההפצה של ספרי לימוד מתורגמים אורכות בדרך כלל זמן רב. מורי החוג לכלכלה _____ התבססות בלעדית על ספרי לימוד מתורגמים, מנמקים את עמדתם בטענה כי _____ הקצב _____ של החידושים התאורטיים בתחום, _____ מקום לחשש שהלימודים יתבססו על ספרים לא מעודכנים.

נציב את התשובה הראשונה, ובאמצעות בדיקתה ננתח את המשפט:

תשובה (1): ההפקה וההפצה של ספרי לימוד מתורגמים אורכות בדרך כלל זמן רב. מורי החוג לכלכלה **התומכים** בהתבססות בלעדית על ספרי לימוד מתורגמים, מנמקים את עמדתם בטענה כי **למרות** הקצב **האיטי** של החידושים התאורטיים בתחום, **יש** מקום לחשש שהלימודים יתבססו על ספרים לא מעודכנים.

המשפט נפתח בהצהרה כי הכנת ספרים מתורגמים אורכת זמן רב. בהמשך המשפט עוסק בשאלה האם המורים תומכים או מתנגדים להתבססות על חומר מתורגם, והנימוק לעמדתם.

תמצות המשפט: הפקת ספר מתורגם לוקחת זמן רב. המורים תומכים בהתבססות על ספרים מתורגמים ומסבירים כי למרות קצב החידושים האיטי בתחום, יש חשש שהחומר לא יהיה מעודכן.

סוף המשפט אינו הגיוני. אם ישנו קצב איטי של חידושים בתחום, הרי שאין מקום לחשוש מהתבססות על חומר מתורגם. ולפיכך נפסול תשובה זו.

נעבור לבדוק את תשובה (3) שכן היא מתחילה באופן הדומה לתשובה שבדקנו:

תשובה (3): ההפקה וההפצה של ספרי לימוד מתורגמים אורכות בדרך כלל זמן רב. מורי החוג לכלכלה **התומכים** בהתבססות בלעדית על ספרי לימוד מתורגמים, מנמקים את עמדתם בטענה כי **בשל** הקצב **המסחרר** של החידושים התאורטיים בתחום, **אין** מקום לחשש שהלימודים יתבססו על ספרים לא מעודכנים.

תמצות המשפט: הפקת ספר מתורגם לוקחת זמן רב. המורים תומכים בהתבססות על ספרים מתורגמים ומסבירים כי בשל קצב החידושים המסחרר בתחום, אין חשש שהחומר לא יהיה מעודכן.

חלקו השני של המשפט אינו הגיוני – אם יש חידושים רבים בתחום, ותרגום הספרים אורך זמן רב, **ישנו** חשש שהלימודים יסתמכו על ספרים לא עדכניים, ולכן התשובה נפסלת.

תשובה (2): ההפקה וההפצה של ספרי לימוד מתורגמים אורכות בדרך כלל זמן רב. מורי החוג לכלכלה **המתנגדים** להתבססות בלעדית על ספרי לימוד מתורגמים, מנמקים את עמדתם בטענה כי **בשל** הקצב **המהיר** של החידושים התאורטיים בתחום, **יש** מקום לחשש שהלימודים יתבססו על ספרים לא מעודכנים.

תמצות המשפט: הפקת ספר מתורגם לוקחת זמן רב. המורים המתנגדים להתבססות על ספרים מתורגמים מסבירים כי בשל קצב החידושים המהיר בתחום, יש חשש שהחומר לא יהיה מעודכן.

המשפט הגיוני. אם אכן קצב החידושים בתחום מהיר, הרי שבשל העובדה שהפקת ספר מתורגם אורכת זמן רב, יש חשש שהתבססות על ספרים כאלו תביא למצב שבו הלימודים יתבססו על חומר לא מעודכן. זו התשובה הנכונה.

תשובה (2).

12. השאלה: לפי הסטיריקן הנרי מנקן, מוסריות אמתית היא מוסריות שאינה תלויה בקיומה של עין מפקחת, שלא כמוסריות מזויפת, הנעלמת ברגע שמכבים את מצלמת המעקב - בין שהמצלמה אמתית ונתונה למעקב משטרת, ובין שמדובר בנוכחותם של הורינו, של המעביד שלנו, או בעצם קיומה של מערכת אכיפת החוק. לטענתו, מה שאנו מכנים בשם "מצפון" אינו אלא קול פנימי המזהיר אותנו שאולי משהו מסתכל.

איזו מן הטענות שלהלן משקפת באופן המדויק ביותר את עמדתו של מנקן?

פיתרון: על פי הכותב, יש שני סוגים של מוסריות:

"מוסריות אמתית" – אדם יהיה מוסרי בין אם הוא נתון לפיקוח ובין אם לא.

"מוסריות מזויפת" – האדם יהיה מוסרי רק כל עוד משהו מפקח עליו.

בסוף הטקסט מסביר הכותב ש"מצפון" הוא רק פחד שמישהו מפקח עלינו, כלומר – ביטוי של "מוסריות מזויפת" (שכן אם הייתה זו "מוסריות אמתית" לא היה פחד מפני פיקוח).

תשובה (1).

שאלות 13-14 נוגעות לקטע הבא:

במאמר בעיתון נכתבו הדברים האלה: "חוזה תובל מבקרת בספרה האחרון את התפשטותו של השיח הפסיכולוגי, המייצר לדידה השפעה רבה מדי שלעתים אף מזיקה. חוששני כי הביקורת הנוקבת של תובל מעידה על מעין 'קנאת דיסציפלינה', שהרי הפסיכולוגיה יצאה אל העולם והצליחה לשנותו לפני ולפנים, ואילו הסוציולוגיה נשארה במגדלי השן ובקושי מצליחה להשמיע משם קול ענות חלושה".

13. השאלה: מה משתמע מהקטע המצוטט?

פיתרון: על פי הקטע, חוזה תובל מבקרת את הפסיכולוגיה, וכותב המאמר מסביר את ביקורתה בכך שתובל חשה "קנאה", שכן לפסיכולוגיה השפעה רבה על העולם ואילו הסוציולוגיה אינה כה משמעותית.

מאחר שהכותב מדגיש את עובדת התרוממותה של הפסיכולוגיה מול דשדוש הסוציולוגיה כהסבר ל"קנאתה" של תובל, ניתן להסיק כי תובל שייכת לתחום הסוציולוגיה.

תשובה (4).

14. השאלה: להלן ארבע הצעות להחלפת מילים במשפט הראשון המצוטט מן המאמר ("חוזה תובל ... אף מזיקה"). איזו מההחלפות המוצעות תהפוך את המשפט ל**חסר** היגיון פנימי?

פיתרון: נבדוק את התשובות המוצעות על ידי הצבת האפשרויות במשפט המצוטט:

תשובה (1): החלפת המילה "מבקרת" במילה "בוחנת"

חוזה תובל **בוחנת** בספרה האחרון את התפשטותו של השיח הפסיכולוגי, המייצר לדידה השפעה רבה מדי שלעתים אף מזיקה.

ההחלפה בין המילים "מבקרת" ו"בוחנת" אינה משנה את משמעות המשפט – התשובה נפסלת.

תשובה (2): החלפת המילה "התפשטותו" במילה "האדרתו"

ההחלפה בין המילים בספרה האחרון את **האדרתו** של השיח הפסיכולוגי, המייצר לדידה השפעה רבה מדי שלעתים אף מזיקה.

ההחלפה בין המילים "התפשטותו" ו"האדרתו" אינה משנה את משמעות המשפט – התשובה נפסלת.

תשובה (3): החלפת המילה "לדידה" במילה "לצערה"

חוזה תובל מבקרת בספרה האחרון את התפשטותו של השיח הפסיכולוגי, המייצר **לצערה** השפעה רבה מדי שלעתים אף מזיקה.

ההחלפה בין המילים "לדידה" ו"לצערה" אינה משנה את משמעות המשפט – התשובה נפסלת.

דצמבר 2013 - הסברים לפרק שני בחשיבה מילולית

תשובה (4): החלפת המילים "שלעתים אף" במילים "שכמעט אינה"

חוזה תובל מבקרת בספרה האחרון את התפשטותו של השיח הפסיכולוגי, המייצר לדידה השפעה רבה מדי **שכמעט אינה** מזיקה.

משפט זה חסר היגיון פנימי, אם תובל מבקרת את השיח הפסיכולוגי אשר מייצר לדעתה השפעה רבה מדי, נצפה שביקורת זו היא בגלל השפעתו המזיקה, אך על פי משפט זה השפעתו כמעט ואינה מזיקה. זו התשובה הנכונה.

תשובה (4).

15.

השאלה: בפגישת מנהיגי המדינות המתועשות בשנת 2010 נדון הצורך להפחית את פליטת גזי החממה במחצית בתוך ארבעים שנה. גם התומכים האדוקים בשמירת הסביבה יכלו להזדהות עם המנהיגים, שעמדה מולם משימה בלתי אפשרית: כיצד יוכלו להתחייב לכך בלי לפגוע במידה ניכרת בכלכלותיהם. הנוסחה שקיבלו בסופו של דבר הייתה שכולם "שותפים לחזון" של הפחתת הפליטה של גזי החממה בתוך ארבעים שנה, והם ראו בה התקדמות גדולה בהשוואה לנוסחה שהתקבלה ארבע שנים קודם לכן: "להתייחס ברצינות" למשימת הפחתת הפליטה.

איזו מהטענות הבאות **אינה** משתמעת מן הפסקה?

פיתרון: על פי הנאמר בפסקה, המנהיגים התקשו להתחייב להורדת פליטת גזי החממה, מאחר שמהלך כזה יפגע בכלכלת מדינותיהם ולכן הם קבעו כי "כולם" שותפים לחזון של הפחתת הפליטה של גזי החממה. בסוף הפסקה נאמר כי הכרזה זו מהווה התקדמות ביחס להכרזה שקדמה לה – "להתייחס ברצינות" למשימת הפחתת הפליטה.

תשובה (1): מנהיגי המדינות המתועשות התחייבו להפחית את פליטת גזי החממה במחצית בתוך ארבעים שנה.

על פי הפסקה המנהיגים לא **התחייבו** אלא רק קבעו שה'חזון' הוא להפחית את הפליטה של גזי החממה. זו התשובה הנכונה.

תשובה (1).

16.

השאלה: כמו גיאורג הגל, גם קרל מרקס טען כי ההיסטוריה האנושית מונעת על ידי פעולתם של כוחות מנוגדים, בתהליך החותר ליישוב הניגוד ביניהם. אך שלא כהגל, שגרס כי מאבק בין כוחות רוחניים הוא המעצב את ההתרחשויות ההיסטוריות, מרקס האמין כי התהליך המניע את גלגלי ההתפתחות האנושית הוא תהליך חומרי, שבו התנגשות בין כוחות ממשיים, חומריים, מתווה את אפיקי המחשבה האנושית.

לפי האמור לעיל, איזו מהטענות הבאות היא המתאימה ביותר להיות מיוחסת להגל?

פיתרון: על פי הפסקה הגל ומרקס טענו שניהם כי האנושות מונעת על ידי יישוב הניגוד בין כוחות מנוגדים. הגל התייחס לכוחות רוחניים, ואילו מרקס התייחס לכוחות ממשיים, חומריים.

נבדוק את התשובות המוצעות, במטרה לאתר תשובה שמתיישבת עם הפילוסופיה של הגל – שלפיה הכוחות המניעים את האנושות הם כוחות רוחניים.

תשובה (1): אפשר להסביר חלק גדול מההיסטוריה כתוצר פעולתו של הניסיון לפתור את המתח בין שני זרמי מחשבה: ליברליזם ושמרנות.

תשובה זו קובעת כי הכוחות הם "מחשבתיים", קביעה זו מתיישבת עם קביעתו של הגל – זו התשובה הנכונה.

תשובה (2): מאז ומתמיד התעצבה ההיסטוריה בידי תחרות מתמדת בין קבוצות בני אדם, שהמאחד אותם רב על השונה ביניהם.

בתשובה זו אין התייחסות למהות הכוחות המנוגדים – האם רוחניים או חומריים. התשובה נפסלת.

דצמבר 2013 - הסברים לפרק שני בחשיבה מילולית

תשובה (3): ההיסטוריה אינה אלא רצף ארוך של התקדמות ופיתוח, שבו כל נדבך נסמך באופן כמעט הרמוני על הנדבך שקדם לו.

בתשובה זו אין התייחסות כלל לרעיון הכוחות המנוגדים, אלא יש קביעה שההתקדמות היא הדרגתית. תיאוריה שלא הועלתה על ידי הגל או על ידי מרקס.

תשובה (4): ביסודן של רוב ההתפתחויות ההיסטוריות עומדים עימותים צבאיים בין אומות על רקע כלכלי.

תשובה זו מצביעה על כוחות מנוגדים שהם חומריים – עימותים צבאיים על רקע כלכלי. הסבר זה יכול להיות מיוחס למרקס ולא להגל. התשובה נפסלת.

תשובה (1).

17. השאלה: פרופסור שרעבי טוען שזיקיות משנות תמיד את צבע עורן לצבע המקום שבו הן נמצאות. לעומתו, פרופסור גלילי טוען שזיקיות אמנם משנות את צבען לצבע המקום שבו הן נמצאות, אך זאת רק כאשר דבר-מה מאיים עליהן. פרופסור פרץ טוענת כי שניהם טועים.

לחיזוק טענתה תוכל פרופסור פרץ להציג סרט ובו נראית –

פיתרון: על פי הפסקה קיימות שתי דעות בנוגע לשינוי צבע הזיקיות:

פרופסור שרעבי טוען כי הזיקיות משנות **תמיד** את צבען לצבע המקום בו הן נמצאות.

פרופסור גלילי טוען כי הזיקיות עושות כן (משנות את צבען לצבע המקום בו הן נמצאות) אולם **רק כאשר משהו מאיים עליהן**.

מכיוון שהתבקשנו למצוא סרט התומך בפרופסור פרץ אשר טוענת כי גם פרופסור שרעבי וגם פרופסור גלילי טועים, עלינו למצוא תשובה המפריכה את קביעותיהם של שני הפרופסורים:

תשובה (1): זיקית שדבר אינו מאיים עליה, וצבעה נותר זהה לצבע הענף שעליו היא עומדת.

תשובה זו אינה מפריכה את קביעתו של פרופסור שרעבי. פרופסור שרעבי מתייחס למצב בו זיקית משנה את צבעה, ומכיוון שבסרט נראתה זיקית שלא שינתה את צבעה, הרי שהיא אינה יכולה להפריך את טענתו.

תשובה (2): זיקית המבחינה בנחש מתקרב, וצבעה נותר זהה לצבע הענף שעליו היא עומדת.

מכיוון שפרופסור שרעבי מתייחס למצב בו זיקית משנה את צבעה, ובסרט נראית זיקית שלא שינתה את צבעה – תשובה זו אינה מפריכה את קביעתו של פרופסור שרעבי.

תשובה (3): זיקית שדבר אינו מאיים עליה, וצבעה משתנה מצבע הענף שעליו היא עומדת לצבע אחר.

תשובה זו מפריכה את קביעתו של פרופסור שרעבי, שכן הזיקית שינתה את צבעה לצבע **אחר** מזה של סביבתה, ועל כן טענתו כי זיקיות **תמיד** משנות את צבען לצבע המקום בו הן נמצאות אינה נכונה.

האם תשובה זו מפריכה גם את קביעתו של פרופסור גלילי? לא. מכיוון שמדובר על מצב בו הזיקית אינה חשה מאוימת ואילו פרופסור גלילי טוען כי **רק** כאשר הזיקיות חשות באיום הן משנות את צבען לצבע המקום בו הן נמצאות. על פי טענתו של גלילי, יתכן שזיקית תשנה את צבעה לצבע אחר מצבע המקום בו היא נמצאת, כאשר היא אינה חשה מאוימת, ולכן התשובה נפסלת.

תשובה (4): זיקית המבחינה בנחש מתקרב, וצבעה משתנה מצבע הענף שעליו היא עומדת לצבע אחר.

תשובה זו מפריכה את קביעתו של פרופסור שרעבי, שכן הזיקית שינתה את צבעה לצבע **אחר** מזה של סביבתה, ועל כן לא יכול להיות שהזיקיות **תמיד** משנות את צבען לצבע המקום בו הן נמצאות.

תשובה זו גם מפריכה את קביעתו של פרופסור גלילי, שכן במצב המתואר הזיקית חשה באיום, ועל פי פרופסור גלילי, במצב כזה אמורה הייתה הזיקית לשנות את צבעה לצבע המקום שבו היא נמצאת, ולא לצבע אחר. **זו התשובה הנכונה**.

תשובה (4).

הבנת הנקרא (שאלות 18-23)

18. השאלה: במכונת הכתיבה שהוצגה ב-1874 סדר המקשים התבסס על -

פיתרון: על פי הפסקה הראשונה סדר המקשים במכונת הכתיבה נקבע כדי לצמצם את הסיכוי לאירוע שבו מנופי האותיות יתפסו זה בזה, שהיה מתרחש כאשר נלחצו יחד שתי אותיות סמוכות על המקלדת. הפתרון היה למקם אותיות המרביות להופיע בסמיכות בשפה האנגלית, באזורים שונים של המקלדת.

תשובה (4).

19. השאלה: הקלדנים נחשבים כמי שאין להטרידם (שורה 12) ב-

פיתרון: נחזור ונקרא את המשפט הרלוונטי (שורות 11-12):

"כל הבאים במגע עם המחשב - פקידים, מנהלים, זבנים וכדומה - מסתגלים, על אף הקושי הכרוך בדבר, לשינויים התכופים החלים בו, ורק הקלדנים נחשבים משום מה כמי שאין להטרידם".

משפט זה טוען כי לעומת בעלי מקצועות אחרים, שנאלצים להסתגל לשינויים הקשורים למחשב, את הקלדנים אין להטריד. ה"הטרדה" אליה מתייחס הקטע היא ביצוע שינויים הקשורים אליהם, כמו למשל שינוי מיקומם של המקשים על גבי המקלדת.

תשובה (3).

20. השאלה: מטענתו של דבוז'ק המופיעה בפסקה השנייה, אפשר להסיק כי בין הזמן שבו נקבע סדר האותיות במקלדת הקלאסית לבין הזמן שבו הוא המציא את הסדר הקרוי על שמו, התרחש שינוי מסוים. מהו השינוי?

פיתרון: על פי הפסקה השנייה דבוז'ק תכנן מקלדת בעלת סידור מקשים שונה, שאינו מתחשב בתדירות הופעת האותיות בסמיכות זו לזו בשפה האנגלית, אלא בשיקול תדירות ההופעה של האותיות. מן המשפט בשורות 15-16:

ואולם, לטענתו של דבוז'ק, אימוץ הסדר במכונות הכתיבה החדישות, שהמבנה המכני שלהן שונה, לא רק שאינו תורם לקצב ההקלדה, אלא אף מונע את שיפורו".

ממשפט זה ניתן להסיק כי היה שינוי במבנה המכני של מכונות הכתיבה.

תשובה (2).

21. השאלה: במילים בשפה האנגלית, האות Q מופיעה כמעט תמיד בצמוד לאות U. לפיכך, על פי הקטע אפשר לשער כי ב- _____ מקשי אותיות אלו _____.

פיתרון: נבדוק את התשובות המוצעות על ידי הצבתן במשפט שבשאלה:

תשובה (1): במילים בשפה האנגלית, האות Q מופיעה כמעט תמיד בצמוד לאות U. לפיכך, על פי הקטע אפשר לשער כי במכונות הכתיבה שיוצרו לפני שנת 1874 מקשי אותיות אלו היו רחוקים זה מזה.

על פי הטקסט אב הטיפוס של מכונת הכתיבה המודרנית הוצג בשנת 1874, לכן אין כל מכונות כתיבה לפני שנה זו.

תשובה (2): במילים בשפה האנגלית, האות Q מופיעה כמעט תמיד בצמוד לאות U. לפיכך, על פי הקטע אפשר לשער כי באבטיפוס שהציגה חברת רמינגטון מקשי אותיות אלו היו רחוקים זה מזה.

אב הטיפוס של חברת רמינגטון מייצג את סידור המקשים הקלאסי, כפי שהוסבר בתשובה לשאלה 18. לפי סידור זה, אם שתי אותיות מרביות להופיע בסמיכות זו לזו בשפה האנגלית, הן תמוקמנה באזורים שונים על גבי המקלדת. זו התשובה הנכונה.

מאחר ומצאנו תשובה נכונה אין צורך לפסול את שאר התשובות, אך נעשה זאת לצורך השלמת ההסבר.

דצמבר 2013 - הסברים לפרק שני בחשיבה מילולית

תשובה (3): במילים בשפה האנגלית, האות Q מופיעה כמעט תמיד בצמוד לאות U. לפיכך, על פי הקטע אפשר לשער כי במקלדת דבז'יק מקשי אותיות אלו סמוכים זה לזה.

על מנת למקם את מקשי המקלדת, משתמשת מקלדת דבז'יק בקריטריונים המתייחסים לתדירות הופעת האותיות בשפה האנגלית, ולחלוקה לתנועות ועיצורים (שורות 16-22). מאחר ואין לנו מידע על תדירות הופעת האותיות השפה האנגלית, אין לנו כל דרך לקבוע היכן ימוקמו האותיות במקלדת דבז'יק. התשובה נפסלת.

תשובה (4): במילים בשפה האנגלית, האות Q מופיעה כמעט תמיד בצמוד לאות U. לפיכך, על פי הקטע אפשר לשער כי במקלדת המחשב מקשי אותיות אלו סמוכים זה לזה.

מהטקסט ניתן להסיק כי מקלדת המחשב היא המקלדת הקלאסית שהוצגה בשנת 1874, ועל כן מקשי האותיות Q ו-U יהיו רחוקים זה מזה על גביה (ראו הסבר לתשובה 2). התשובה נפסלת.

תשובה (2).

22. השאלה: לפי הפסקה האחרונה, השימוש במקלדת הקלאסית והחישוב באינצ'ים הם מיומנויות שאנשים דבקים בהן בטענה -

פיתרון: נקרא שוב את המשפטים הרלוונטיים (שורות 25-26):

"המשתמשים מלינים על הזמן הרב שהשקיעו ברכישת מיומנות הקלדה במקלדת הקיימת, זמן שיִרד לטמיון אם ישונה סדר האותיות. הדבר מזכיר את ההתנגדות החרפה להכנסת השיטה המְסֻרֶת לשימוש בבריטניה".

השימוש במקלדת הקלאסית והחישוב באינצ'ים מובאים כדוגמאות למיומנויות או הרגלים שהציבור אינו רוצה לשנות, גם כאשר יש צורך חיוני בכך. הסיבה, לפי השורות המצוטטות, היא הזמן הרב שהשקיעו האנשים בלימוד השיטות ה"ישנות", אשר ירד לטמיון אם יוחלפו אלו בשיטות חדשות.

תשובה (4).

23. השאלה: לפי הקטע, דבז'יק _____ הגמוניה של סדר המקשים הקלאסי.

פיתרון: על מנת לפתור את השאלה עלינו לדעת את משמעות המילה "הגמוניה", אך גם אם איננו בטוחים במשמעותה, ניתן להבין כי השאלה שואלת על הקשר בין דבז'יק ומשהו שקשור לסדר המקשים הקלאסי.

על פי הטקסט, דבז'יק קרא תיגר על הסדר הקלאסי ושינה אותו.

הגמוניה = שליטה, בעלות, דומיננטיות.

לפי הקטע, דבז'יק ערער על הגמוניה של סדר המקשים הקלאסי.

תשובה (1).
